

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania R.R.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 listopada 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 16 lutego 2023 r., sygn. akt III AUa 361/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2023 r., III AUa 361/22, Sąd Apelacyjny w Szczecinie sprawie z odwołania R.R. (odwołujący się) od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie (organ rentowy) o wysokość emerytury policyjnej, na skutek apelacji organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 24 marca 2022 r., IV U 696/21, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie.

Decyzją z dnia 25 lipca 2017 r. organ rentowy na podstawie art. 15c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2023 r., poz. 1280,

dalej jako ustawa zaopatrzeniowa) w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 tej ustawy oraz na podstawie otrzymanej z Instytutu Pamięci Narodowej informacji o numerze [...] z dnia 5 maja 2017 r., ustalił ponownie dla odwołującego się od dnia 1 października 2017 r. wysokość emerytury w kwocie 1.509.54 zł miesięcznie brutto.

Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił odwołującemu się prawo do emerytury policyjnej w dotychczasowej wysokości. Sąd powołał się wykładnię kontrowersyjnych przepisów wynikającą z uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 r., III UZP 1/20 (OSNP 2021 nr 3, poz. 28), zgodnie z którą kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka.

Sąd Apelacyjny wskazał, że nie podziela zapatrywań sformułowanych w uchwale III UZP 1/20, po czym przedstawił własną – sprzeczną z uchwałą - ocenę kontrowersyjnych przepisów. Sąd podkreślił, że odwołujący się niewątpliwie w okresie od 16 marca 1974 r. do 1 lutego 1983 r. pełnił dobrowolnie służbę w jednostkach wymienionych w art. 13b ustawy zaopatrzeniowej. Następnie Sąd przeszedł do charakterystyki obowiązków właściwych starszemu wywiadowcy w Służbie Bezpieczeństwa oraz inspektora ochraniającego hotel. Celem uzupełnienia Sąd przytoczył ustalenia dokonane na podstawie akt personalnych ubezpieczonego – jego opinii służbowych. Praca odwołującego się zgodnie z ustaleniami Sądu polegała głównie na wyselekcjonowaniu cudzoziemców oraz organizowaniu i prowadzeniu ich kontroli operacyjnej przy pomocy osobowych źródeł informacji.

Pełnomocnik odwołującego się zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz o obciążenie organu rentowego kosztami postępowania, w tym kosztami postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej. W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie art. 15c ustawy zaopatrzeniowej oraz rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest naruszenie art. 232 k.p.c. z zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. oraz art. 233 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uargumentowano poprzez powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (polegającej zdaniem skarżącego na dokonaniu przez Sąd Apelacyjny wykładni odmiennej aniżeli wynikającej z uchwały III UZP 1/20, utrwalonej następnie w orzecznictwie sądów), a także z uwagi na fakt, że skarga jest oczywiście uzasadniona ponieważ skarżący nie pełnił służby na rzecz totalitarnego państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie dostarcza powodów uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania. W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać między innymi wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Z ogólnej perspektywy skargi kasacyjnej warto podkreślić, że postępowanie sądowe jest dwuinstancyjne (art. 176 § 1 Konstytucji RP), co oznacza, że uruchomienie trybu przed Sądem Najwyższym nie może być traktowane jako kolejna instancja sądowa, podczas której kontestowane będą ustalenia faktyczne i ocena dowodów. Po wtóre, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być konstruowany szablonowo, gdyż od niego zależy ewentualne powodzenie skargi kasacyjnej, zwłaszcza w sprawach dotyczących ustalenia wysokości świadczeń funkcjonariuszy w związku z tak zwaną „ustawą dezubekizacyjną”, bowiem na jej tle faktycznie występuję szereg wątpliwości (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 czerwca 2023 r., III USK 209/22, LEX nr 3570856; z 24 lipca 2023 r., III USK 366/22, LEX nr 3599756).

Nie oznacza to jednak, że beczynność argumentacyjna wnoszącego skargę kasacyjną przerzuca ciężar poszukiwania przesłanek na Sąd Najwyższy. Etap

postępowania kasacyjnego opiera się na innym module niż postępowania apelacyjne. Dlatego skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać wymaganych elementów konstrukcyjnych wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

Argumenty o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogą zaczynać się i kończyć lakonicznymi stwierdzeniami o dokonaniu przez Sąd Apelacyjny wykładni przepisów odmiennej niż wynikająca z uchwały III UZP 1/20, a „prawidłowo oceniony materiał dowodowy oraz prawidłowa wykładnia przepisów prowadzi do oczywistego wniosku, iż ubezpieczony nie pełnił służby na rzecz totalitarnego państwa”. Skoro w uzasadnieniu skarżący przywołał jednostkę redakcyjną, w której ustawodawca wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to obowiązkiem skarżącego było przedstawienie, omówienie i zaprezentowanie, jakie nowe problemy wymagają kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego. Ponadto istotne zagadnienie prawne nie może być przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny. Istotne zagadnienie prawne podlegające rozstrzygnięciu przez Sąd Najwyższy z założenia powinno charakteryzować się „nowością” (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2023 r., III PSK 16/23, LEX nr 3594036). W treści „uzasadnienia” powołano się natomiast na rozbieżność wyroku z uchwałą Sądu Najwyższego oraz wynikającym z niej orzecznictwem, bez jednoczesnego wydobywania tych spraw i ich analizy, co nie spełnia wymogu wynikającego z tej podstawy. Ponadto jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi.” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 października 2022 r., II USK 721/21, LEX nr 3491370). Wskazane okoliczności uzasadniają odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a!]